

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมไทยปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เนื่องมาจากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และวิชาการต่างๆ ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศ ซึ่งต้องพัฒนาประชากรของประเทศให้มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมและสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมต่างๆ ในสังคมได้ ซึ่งเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาประชากรก็คือ การศึกษา เพราะการศึกษามีจุดมุ่งหมายที่สำคัญในการให้การศึกษาอบรมให้เด็กและเยาวชนเป็นคนดี มีมนุษยสัมพันธ์ มีความสามารถในการครองชีพ และมีความรับผิดชอบในหน้าที่พลเมืองดี เพื่อให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพและสอดคล้อง กับอัตลักษณ์ของท้องถิ่น

เนื่องจากประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม ประชาชนจึงมีวิถีชีวิตที่เน้นการเรียนเรื่องศาสนามากกว่าการเรียนวิชาสามัญ แม้จะมีโรงเรียนรัฐบาลในพื้นที่จำนวนมาก แต่ผู้ปกครองนิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียนในสถาบันศึกษาปอเนาะหรือโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมากกว่า โดยโรงเรียนดังกล่าวจะสอนควบคู่วิชาสามัญถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งสำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 12 สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการรายงานว่ามีจำนวนนักเรียนเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมากกว่าโรงเรียนของรัฐในสัดส่วนประมาณ 70:30 จากลักษณะสังคมมุสลิมดังกล่าวการจัดการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้จึงมีรูปแบบที่หลากหลาย ได้แก่ โรงเรียนของรัฐ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม มาตรา 15 (1) และมาตรา 15 (2) สถาบันศึกษาปอเนาะ ศูนย์ศึกษาศาสนาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2546: 1 อ้างถึงใน ชูมัยยะห์ สาและ, 2551: 12)

ซึ่งการจัดการศึกษาอย่างหลากหลายดังกล่าว จัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง ซึ่งยังไม่สนองความต้องการของท้องถิ่น ที่ต้องการให้บุตรหลานเรียนวิชาสามัญควบคู่กับวิชาศาสนาที่เข้มข้นเนื่องจากมีระยะเวลาที่ใช้สอนน้อยเกินไปและไม่สามารถเทียบโอนวิชาอิสลามศึกษากับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามได้ จึงไม่นิยมส่งบุตรหลานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษา จึงเป็นสาเหตุทำให้นักเรียนในสังกัดมีจำนวนลดลงทุกปี รัฐบาลจึงได้จัดสรรงบประมาณสำหรับดำเนินงานตามโครงการพัฒนาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา โดยเปิดสอนหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มในโรงเรียนของรัฐ ใช้เวลาเรียน 8 – 10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ / ห้องเรียน ตั้งแต่ปี 2549 เป็นต้นมา และเมื่อจบหลักสูตรนักเรียนจะได้รับวุฒิตาฮารีเพื่อเป็นประโยชน์ในการเรียนต่อด้านศาสนาที่สูงขึ้นต่อไป และเพื่อให้การจัดการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษามีคุณภาพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (มูหัมมัดซาก็ มะเราะหะแม, 2554 : ระบบออนไลน์)

เนื่องจากจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนของรัฐ (แบบเข้ม) นั้นเป็นหลักสูตรใหม่ โดยเริ่มใช้ในปี 2549 เป็นปีแรก ก็ยังถือได้ว่าเป็นเรื่องใหม่สำหรับการบริหารจัดการหลักสูตร จึงจำเป็นต้องมีบริหารมีความเข้าใจในหลักสูตร และมีความเข้าใจในอัตลักษณ์ของท้องถิ่นที่นับถือศาสนาอิสลาม และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา และมีระดับของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในการนี้เพื่อที่จะยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาให้เป็นที่ยอมรับต่อไป

คุณลักษณะของผู้บริหารเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งที่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาในหน่วยงานแตกต่างกันได้มาก (ธงชัย สันติวงศ์, 2539 : 204) ลักษณะความเป็นผู้นำของผู้บริหารจึงเป็นลักษณะที่ถูกกำหนดเอาไว้ให้เป็นผู้ที่สามารถรู้จักงานในหน้าที่ของตนเป็นอย่างดี แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ การที่ผู้บริหารไม่ได้ศึกษาถึงความรู้ ความสามารถของผู้ใต้บังคับบัญชา และไม่สามารถใช้ผู้ใต้บังคับบัญชาให้ตรงกับลักษณะเฉพาะของบุคคลนั้น

การจัดการรู้ตามสาระการเรียนรู้อิสลามศึกษาเป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อนำไปดำเนินชีวิตและอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข การจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษามีกระบวนการและวิธีที่หลากหลายของผู้สอนต้องคำนึงถึงพัฒนาการของผู้เรียนซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงเจริญเติบโตเป็นระยะๆ และต่อเนื่อง ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้นจะต้องมีความหลากหลาย ที่มุ่งให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดความสนใจ และศรัทธายึดมั่นในหลักอิสลาม (มะชาเอ๊ะ มะเซ็ง, 2551)

ผู้บริหารต้องทำงานร่วมกับผู้ใต้บังคับบัญชา หากผู้บริหารสามารถทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาอยู่ในหน่วยงานอย่างมีความสุข เขาจะมีความผูกพันและทำงานกับหน่วยงานนั้นตลอดไป สร้างความมั่นคงให้กับตนเองและหน่วยงานที่อยู่ด้วย ผู้บริหารจึงต้องเข้าใจความต้องการของผู้ใต้บังคับบัญชา และทราบถึงปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ตลอดจนสามารถสร้างบรรยากาศที่จะทำให้ผู้บังคับบัญชามีขวัญและกำลังใจในการทำงาน ผู้ใต้บังคับบัญชาย่อมต้องการเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงาน ต้องการความรัก ความห่วงใยและต้องการความสัมพันธ์กับผู้บริหาร เพื่อให้เกิดความผูกพันต่อกัน จึงกล่าวได้ว่า คุณลักษณะของผู้บริหารน่าจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพในการบริหารงาน ความพึงพอใจ และขวัญกำลังใจของผู้ใต้บังคับบัญชา เพราะคุณลักษณะของผู้บริหารมีส่วนที่จะทำให้เกิดการยอมรับ เกิดความเชื่อมั่น และศรัทธาในตัวผู้บริหารเป็นอย่างมาก (อรุณ รักธรรม, 2537: 69)

จากเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจ และเห็นสำคัญที่จะทำการวิจัย เพราะการสังเคราะห์ และวิเคราะห์หองค์จากงานวิจัยที่เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร จำนวน 50 เล่มนั้น ก็ยังไม่สามารถที่สรุปได้ว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในโรงเรียนของรัฐ (แบบเข้ม) เพียงแค่เป็นกรอบ แนวคิดในการวิจัยในครั้งนี้ โดยกำหนดเป็น 5 ตัวแปรที่จะศึกษา ได้แก่ คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ และคุณลักษณะด้านมนุษย

สัมพันธ์ พร้อมกันนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบ และศึกษาเปรียบเทียบ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา โดยจำแนกตามตัวแปร ที่ตั้ง และเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร และผู้วิจัยหวังว่าผลการวิจัยในครั้งนี้เป็นแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา (แบบเข้ม) ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1) เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา (แบบเข้ม) ในจังหวัดปัตตานี

2) เพื่อศึกษาระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา (แบบเข้ม) ในจังหวัดปัตตานี

3) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา (แบบเข้ม) โดยจำแนกตามตัวแปร ที่ตั้ง และเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี

1.3 คำถามการวิจัย

1. จากวิเคราะห์องค์ประกอบของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา (แบบเข้ม) ในจังหวัดปัตตานี สามารถวิเคราะห์มาเป็นกี่ด้าน อะไรบ้าง

2. ระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา (แบบเข้ม) ในจังหวัดปัตตานี อยู่ในระดับใด

3. เมื่อทำการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา (แบบเข้ม) ตามตัวแปรที่จำแนก มีตัวแปรใดบ้างที่แตกต่างกัน และไม่แตกต่างกัน

1.4 ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา (แบบเข้ม) ในจังหวัดปัตตานี มีดังต่อไปนี้

1. ได้ทราบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา (แบบเข้ม) ตามทัศนะของครูอิสลามศึกษาในจังหวัดปัตตานี

2. ได้ทราบระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา (แบบเข้ม) ตามทัศนะของครูอิสลามศึกษาในจังหวัดปัตตานี

3. ได้ทราบถึงผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา (แบบเข้ม) โดยจำแนกตามตัวแปร ที่ตั้ง และเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี

4. ผลการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี ที่เปิดหลักสูตรอิสลามศึกษาในโรงเรียนของรัฐ (แบบเข้ม) เพื่อเป็นแนวทางปรับปรุงพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารที่มีคุณภาพ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงานในโรงเรียนมากยิ่งขึ้น

5. สามารถนำประสบการณ์จากการวิจัยในครั้งนี้เป็นแนวทางสำหรับผู้ที่จะทำวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์องค์ประกอบของผู้บริหารด้านอื่นๆหรือประเด็นอื่นในโอกาสต่อไป

1.5 ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

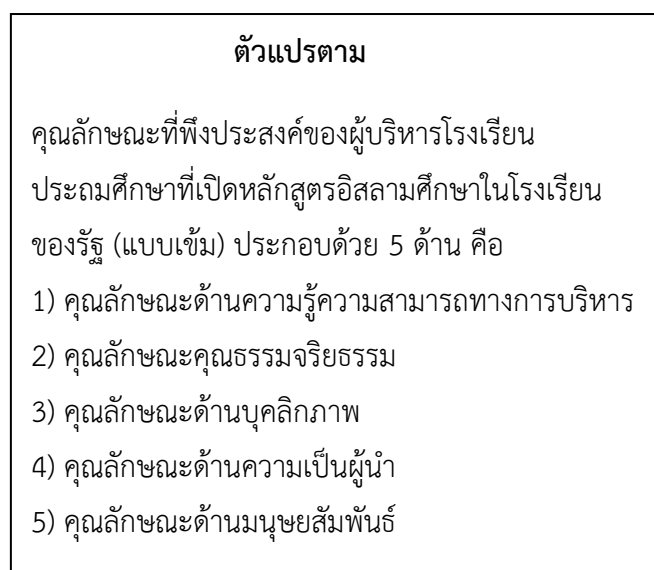
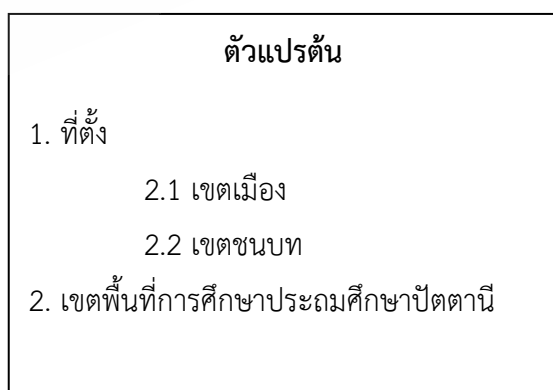
จากการสังเคราะห์จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำ และคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา มาสังเคราะห์ จำนวน 50 เล่ม (ดูภาคผนวก ฉ) โดยการแจกแจงความถี่ของคะแนน ตามลำดับความนิยม จากมากไปน้อยเพื่อแนวทางในการวิเคราะห์องค์ประกอบ และการศึกษาระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา (แบบเข้ม) และได้สรุปประมวลคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

1. คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร
2. คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม
3. คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ
4. คุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ
5. คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์

1.6 จำนวนประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดหลักสูตรอิสลามศึกษาในโรงเรียนของรัฐ (แบบเข้ม) ในจังหวัดปัตตานี ปีการศึกษา 2554 โดยแบ่งตามเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 , 2 และ 3 จำนวน 347 คน

1.7 . กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.7.1 ตัวแปรอิสระ คือ ที่ตั้ง และหน่วยงานที่สังกัดของโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดหลักสูตรอิสลามศึกษาในโรงเรียนของรัฐ (แบบเข้ม) ในปัตตานี ได้แก่

1. ที่ตั้ง
2. เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี

1.7.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา (แบบเข้ม) จำนวน 5 ด้าน ประกอบด้วย

1. คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร
2. คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม
3. คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ
4. คุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ
5. คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์

1.8 ข้อตกลงเบื้องต้น

1. การอ้างอิงอัลกุรอานจะระบุชื่อซูเราะฮ์กับหมายเลขอายะฮ์
2. การอ้างอิงอัลหะดีษจะระบุชื่อผู้บันทึกกับหมายเลขหะดีษ
3. การแปลความหมายอายะฮ์อัลกุรอาน ผู้วิจัยจะยึดคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมคำแปลเป็นภาษาไทยของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับประเทศไทย ฉบับแปล ศูนย์กษัตริย์พะฮัด เพื่อการพิมพ์อัลกุรอาน อัลมาดีนะฮ์ ซาอูดิอาราเบีย
4. สัญลักษณ์ อ่านว่า “ซุบฮานะฮ์ วะตะอาลา” เป็นภาษาอาหรับมีความหมายว่า “พระองค์ทรงมหาบริสุทธิ์และสูงส่งยิ่ง” เป็นคำสุภาพที่มุสลิมใช้กล่าวยกย่องและสรรเสริญพระองค์อัลลอฮ์ หลังจากที่ได้เอนามพระองค์
5. สัญลักษณ์ อ่านว่า “ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสลัลัม” เป็นภาษาอาหรับซึ่งมีความหมายว่า “ขออัลลอฮ์ทรงประทานความโปรดปรานและความสันติแก่ท่าน” เป็นคำสุภาพที่มุสลิมใช้กล่าวยกย่องท่านศาสดามุฮัมมัด หลังจากที่ได้เอนามของท่าน
6. เครื่องหมาย “.....” เป็นเครื่องหมายที่ใช้สำหรับการแปลความหมายของอัลกุรอานและอัลหะดีษ ตลอดจนคำพูดของนักวิชาการที่นำมาอ้างอิง
7. การปริวรรตอักษรอาหรับเป็นอักษรไทยใช้กฎเกณฑ์ที่กำหนดโดยวิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

8 .การอ้างอิงเชิงอรรถ เป็นการอ้างอิงอธิบายเพิ่มเติมในข้อความหรือสิ่งที่ผู้วิจัยเห็นว่าสำคัญและควรทำการอธิบายเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจมากขึ้น

1.9 นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **คุณลักษณะ** หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกมาของบุคคลให้ปรากฏแก่ผู้อื่นในด้านบุคลิกภาพ มนุษยสัมพันธ์ คุณธรรม ความเป็นผู้นำ และความรู้ความสามารถทางการบริหารงาน

2. **คุณลักษณะที่พึงประสงค์** หมายถึง ลักษณะทางด้านร่างกายและการแสดงออกของพฤติกรรมของบุคคลที่เป็นกระสวนของอุปนิสัย ซึ่งแสดงออกมาให้ผู้อื่นได้เป็นที่พึงพอใจ หรือ เป็นที่ต้องการของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนของรัฐ (แบบเข้ม) ในจังหวัดปัตตานี ได้แก่ คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์

3. **ความรู้ความสามารถทางการบริหาร** หมายถึง ความสามารถในการนำเอาความรู้หลักการ ทฤษฎี มาประยุกต์ใช้ในการทำงานให้ประสบผลสำเร็จและเป็นที่ยอมรับของบุคคลในองค์กรและภายนอกองค์กร

4. **คุณธรรม จริยธรรม** หมายถึง พฤติกรรมที่ได้แสดงออกถึงความดีงามของบุคคลที่กระทำไปด้วยความสำนึกในจิตใจ ทั้งทางด้านร่างกาย และจิตใจ ซึ่งปฏิบัติเป็นนิสัย และเป็นที่ยอมรับของสังคม ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีศีลธรรม ความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

5. **บุคลิกภาพ** หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกมาทั้งภายนอกและภายใน รวมทั้งทุกสิ่งทุกอย่างที่ประกอบขึ้นเป็นตัวของบุคคล ได้แก่ การมีร่างกายที่สมบูรณ์ แข็งแรง อารมณ์ดี มั่นคง มีความเชื่อมั่นในตนเอง ฯลฯ

6. **ความเป็นผู้นำ** หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงถึงอิทธิพลหรือความสามารถในการจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติตามความต้องการ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน

7. **มนุษยสัมพันธ์** หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น แสดงออกถึงสัมพันธภาพระหว่างบุคคลที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่ดีต่อกัน อันเป็นทางที่ก่อให้เกิดความร่วมมือในการทำงานและความสามัคคีกลมเกลียว ได้แก่ ความสามารถในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น ความเป็นประชาธิปไตย ความเป็นกันเอง มีใบหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใส ฯลฯ

8. **ผู้บริหารโรงเรียน** หมายถึง ผู้ที่ได้รับคำสั่งแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน

9. **ทักษะ** หมายถึง ความประสงค์ หรือความต้องการของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนของรัฐ (แบบเข้ม) ที่มีต่อคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนในระดับประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี

10. **ครู** หมายถึง ครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนของรัฐ (แบบเข้ม) ในจังหวัดปัตตานี

11. **โรงเรียนประถมศึกษา** หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติที่ได้เปิดทำการสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้

12. **วิชาอิสลามศึกษา** หมายถึง เนื้อหาสาระของศาสนาอิสลามที่กระทรวงศึกษาธิการได้อนุมัติเป็นหลักสูตรอิสลามศึกษากำหนดให้สอนในโรงเรียนของรัฐประกอบด้วย 8 กลุ่มสาระ คือ หลักศรัทธา ศาสนบัญญัติ ศาสนประวัติ จริยธรรม ภาษาอาหรับ ภาษามลายู อัล-ฮาดิษ และอัล-กรุอาน

13. **สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1** หมายถึง เขตพื้นที่ที่มีการดูแลการจัดการศึกษาใน 4 อำเภอ ได้แก่ อ.เมือง อ.ยะหริ่ง อ.ปะนาะระ และอ.หนองจิก

14. **สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2** หมายถึง เขตพื้นที่ที่มีการดูแลการจัดการศึกษาใน 4 อำเภอ ได้แก่ อ.โคกโพธิ์ อ.มายอ อ.แม่ลาน และอ.ยะรัง

15. **สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3** หมายถึง เขตพื้นที่ที่มีการดูแลการจัดการศึกษาใน 4 อำเภอ ได้แก่ อ.สายบุรี อ.ทุ่งยางแดง อ.ไม้แก่น และอ.กะพ้อ